

Sygn. akt I C 1923/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maja Snopczyńska

Protokolant Agnieszka Ząbkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2020 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko I. F.

o zapłatę 37.116,51 zł

I. zasądza od pozwanej I. F. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w B. kwotę 20.245,51 zł (dwadzieścia tysięcy dwieście czterdzieści pięć złotych pięćdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 maja 2019 roku do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. koszty procesu wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 1923/19

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) SA w B. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej I. F. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie przedłożonego weksła, domagając się zasądzenia od pozwanej kwoty 37.116,51 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia 12 maja 2019 roku oraz kosztami procesu według nom przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksła dnia 31 lipca 2018 roku do zapłaty w dniu 11 maja 2019 roku kwoty wskazanej na wekslu; pozwana podpisała kalendarz spłat, znała wysokość swojego zobowiązania i termin spłaty.

W toku postępowania stron powodowa sprecyzowała roszczenie wnosząc o zasądzenie odsetek za opóźnienie.

Pozwana na rozprawie przyznała, że zawarła umowę pożyczki, wyraziła wolę spłaty pożyczki w ratach i podniosła, że naliczono zbyt wysokie odsetki, gdyż powinna spłacić kwotę pożyczoną z odsetkami ustawowymi.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

W dniu 31 lipca 2018 roku pozwana I. F. zawarła ze stroną powodową (...) SA w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

Zgodnie z treścią umowy pozwana miała otrzymać pożyczkę w kwocie 17.000 zł i miała zwrócić kwotę pożyczki w 48 miesięcznych ratach po 862 zł. Łącznie pozwana miała zwrócić stronie powodowej kwotę 41.376 zł, w tym 129 zł opłaty przygotowawczej, 14.871 zł prowizji i 2000 opłaty za opcję „(...)”. Opcja (...) pozwalała pożyczkobiorcy na

jednorazowego w całym okresie kredytowania skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania. Dodatkowo maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony z 14 do 10 dni roboczych oraz pożyczkobiorcy będzie przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie kwoty pożyczki, o terminach płatności rat i zaksięgowaniu raty. Nie skorzystanie z uprawnień wynikających z (...) nie ma wpływu na cenę pakietu.

Zabezpieczeniem pożyczki był weksel in blanco wystawiony przez pozwaną.

DOWÓD: umowa pożyczki gotówkowej z 31 VIII 2018r z zał. k. 15-19

harmonogram spłat k. 19a

deklaracja wekslowa k. 5

Postanowienia powyższej umowy nie były negocjowane z pozwaną, pozwana nie miała wpływu na treść umowy.

DOWÓD: zeznania pozwanej k. 27, płyta CD k. 28

Pismem z dnia 11 kwietnia 2019 roku strona powodowa wypowiedziała umowę pożyczki, wskazując, że na dzień 11 kwietnia 2019 roku do zapłaty pozostało 37.066 zł pożyczki i 50,51 zł odsetek umownych.

DOWÓD: wypowiedzenie umowy pożyczki k. 4

Strona powodowa wypełniła wystawiony przez pozwaną weksel in blanco na kwotę 37.116,51 z terminem płatności przewidzianym na dzień 11 maja 2019 roku.

DOWÓD: weksel k. 10

Pozwana wpłaciła tytułem spłaty pożyczki kwotę 4310 zł

DOWÓD: zestawienie spłat k. 33

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Powództwo było częściowo zasadne.

Strona powodowa dochodząc kwoty żądanej pozwem powołała się na weksel podpisany przez pozwaną. Jednak podkreślić wymaga, że z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13 września 2018 roku (w sprawie C-176/17 dotyczącej strony powodowej) wynika, że sąd rozpoznając pozew dotyczący wierzytelności powstałej z umowy kredytu konsumenckiego ma obowiązek zbadać potencjalnie nieuczciwy charakter warunków tej umowy. Tym samym do rozpoznania sprawy nie wystarczy zbadanie okoliczności związanych z wypełnieniem weksla, lecz należy także przeanalizować treść umowy.

Zgodnie z treścią art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostają zazwyczaj uregulowane w umowie pożyczki. Ponadto – skoro umowa została zawarta przez stronę powodową jako przedsiębiorcę a pozwanym jako konsumentem – zastosowanie w niniejszej sprawie znajdują przepisy ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim.

Analizując treść umowy zauważyć należy, że porównanie łącznej kwoty która została naliczona do spłaty (41.376 zł) z kwotą udzielonej pożyczki (17.000 zł) budzi poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art.

385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zaznaczyć należy, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stale piętnuje generowanie dodatkowych kosztów stosowane przez podmioty udzielające pożyczek, gdyż koszty te nie odzwierciedlają faktycznie poniesionych kosztów obsługi pożyczki. Rażące naruszenie interesów konsumenta stanowi niewątpliwie nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta.

Ustawa o kredycie konsumenckim w art. 36a wprowadziła maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu, czyli maksymalną kwotę jaką obok odsetek - może zostać obciążony pożyczkobiorca. Wskazać należy, że przepis ten nie jest zezwoleniem na obciążanie konsumenta wyliczoną automatycznie według podanego wzoru maksymalną kwotą, jako dodatkowym świadczeniem – obok odsetek - na rzecz pożyczkodawcy. W każdym przypadku wysokość dodatkowych kosztów powinna zostać wykazana, zarówno co do wysokości jak i zasadności obciążenia takimi kosztami konsumenta. Jak już wyżej wskazano powinny one odzwierciedlać faktycznie poniesione koszty związane z udzieleniem pożyczki, nie stanowi to natomiast dodatkowego zysku pożyczkodawcy. Wskazać należy, że zgodnie z art. 6 kc to strona powodowa powinna wykazać zasadność naliczenia dodatkowych opłat np. prowizji oraz sposób ustalenia ich wysokości.

W umowie znajdują się dwie klauzule, które należy uznać za abuzywne.

Pierwsza dotyczy naliczonej prowizji. Z treści umowy nie wynika, od czego uzależniona jest wysokość prowizji i w jaki sposób została ustalona. Porównując tę kwotę z kwotą udzielonej pożyczki należy uznać, że wykazuje ona nieusprawiedliwioną dysproporcję pomiędzy otrzymaną kwotą a kosztami związanym z prowizją. Jak wyżej wskazano, nie wystarczy samo przeliczenie czy kwota prowizji nie przekracza maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu (bo w niniejszej sprawie nie przekracza) lecz strona powodowa powinna wykazać zasadność naliczenia prowizji w takiej, a nie innej wysokości, wykazać jakie okoliczności przy udzielaniu konkretnej pożyczki spowodowały naliczenie prowizji w takiej wysokości. Tym bardziej, że pożyczkobiorca uiszczył także opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, która to kwota – jak wskazuje nazwa - pokrywa koszty związane z przygotowaniem samej umowy.

Kolejna dysproporcja pomiędzy prawami a obowiązkami pożyczkobiorcy wynika z zapisów opcji Twój pakiet. Opłacając ten pakiet pożyczkobiorca może skorzystać z jednorazowego w całym okresie kredytowania bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat, odroczone raty lub części obniżonych rat zostaną spłacone w dodatkowym okresie kredytowania; dodatkowo maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy zostaje skrócony z 14 do 10 dni roboczych oraz pożyczkobiorcy będzie przysługiwał pakiet powiadomień SMS o przelewie kwoty pożyczki, o terminach płatności rat i zaksięgowaniu raty.

Takie postanowienia są niewątpliwie niekorzystne dla konsumenta, gdyż opłata za tą opcję pozostaje w rażącej dysproporcji z korzyściami, które pożyczkobiorca ma osiągnąć. Pożyczkobiorca będzie bowiem mógł skorzystać z odroczenia płatności raty płacąc za to kwotę 2000 zł, zaś odsetki którymi byłby obciążony za jeden miesiąc opóźnienia wynoszą 4,63 zł. Także „przyśpieszenie” wypłaty kwoty pożyczki o 4 dni robocze czy otrzymywanie SMS-ów nie uzasadnia pobrania opłaty w kwocie 2000 zł. Tym bardziej, że to sam pożyczkodawca ustalił w umowie 14 dniowy termin do wypłaty kwoty pożyczki, aby potem ustalić, że za dopłatą okres ten może zostać skrócony do 10 dni. Jest to bez wątpienia nieuzasadnione wykorzystanie sytuacji strony silniejszej - pożyczkodawcy.

Ponadto pożyczkobiorca zobowiązany jest do uiszczenia tej opłaty niezależnie od tego czy z możliwości tej skorzysta. Zapis taki niewątpliwie stanowi klauzulę abuzywną, gdyż pożyczkobiorca obarczany jest opłatą za samą możliwość skorzystania z pewnych uprawnień, nie zaś za rzeczywiste z nich skorzystanie. Taki zapis stoi w sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażąco niekorzystny dla konsumenta.

Podkreślić także należy, że w żaden sposób nie wykazano, że wyżej wskazane zapisy umowy zostały z pozwaną indywidualnie ustalone i negocjowane. Jaka wynika z doświadczenia życiowego osoba pośrednicząca w zawieraniu umowy przedstawia konsumentowi gotową umowę, którą pożyczkobiorca podpisuje. Z zeznań pozwanej wynika, że nie miała ona wpływu na treść umowy, nie ustalano z nią jej warunków, nie podlegały one negocjacom. Ponadto zapisy te nie stanowią postanowień określających główne świadczenia stron, co nakazuje uznać, że wobec stwierdzenia ich abuzywności nie wiążą pozwaną.

Tym samym skoro z zestawienia spłat wynika, że pozwana uiściła już kwotę 4310 zł, to po odjęciu kwot wynikających z klauzul abuzywnych wynika, że pozwana zobowiązana jest do zapłaty stronie powodowej kwoty 20.195 zł, do której doliczono wskazane w piśmie z 11 IV 2019 roku odsetki (50,51 zł).

Za zwłokę w zapłacie należności zgodnie z treścią art. 481 kc wierzycielowi przysługują odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej, zaś strona powodowa precyzując powództwo wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie.

W związku z powyższym na mocy powołanych przepisów zasądzono od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 20.245,51 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 12 maja 2019 roku, zaś dalej idące powództwo oddalono.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc mając na względzie wynik procesu.